

Prikaz knjige „*Cher Epous...*“ *PISMA Eleonore Felicite grofice Drašković Ivanu VIII. grofu Draškoviću / BRIEFE Eleonore Felicitas Gräfin Draskovich an Johann VIII. Nepomuk Graf Draskovich*

IVANA SKUHALA KARASMAN

Institut za filozofiju

Ulica grada Vukovara 54

HR – 10 000 Zagreb

ivana@ifzg.hr

Dvojezična hrvatsko-njemačka knjiga »*Cher Epous...*« *PISMA Eleonore Felicite grofice Drašković Ivanu VIII. grofu Draškoviću / BRIEFE Eleonore Felicitas Gräfin Draskovich an Johann VIII. Nepomuk Graf Draskovich* objavljena je 2013. godine u nakladi Dvora Trakošćan i Alice Reininger, a priredili su je Alice Reininger, Ivan Mravlinčić i Ivan Rožmarić.

Predgovor Alice Reininger donosi osnove podatke o obiteljima Malatinski i Drašković kao i kratak životopis Eleonore Felicite grofice Drašković rođene Malatinski. Nakon *Uvoda* koji je napisao Ivan Mravlinčić i koji je podijeljen u pet dijelova (O pismima, O vremenu, O Ivanu VIII. Draškoviću, O vojnoj krajini, O posjedima) i na kraju kojega se nalazi popis literature, slijede *Napomene o transkripciji rukopisnih pisama i prijevodu* te pedeset i dva pisma Eleonore Felicite grofice Drašković Ivanu VIII. grofu Draškoviću. Knjiga završava epitafom Ivanu VIII. grofu Draškoviću.

Eleonora Felicita grofica Drašković rođena je oko 1740. godine kao najmlađa kći Ivana i Apolonije Barbare Malatinski. Bila je obrazovana primjereno ženama u 18. stoljeću. Govorila je i pisala na njemačkom i francuskom, a vjerojatno se služila i hrvatskim jezikom. Godine 1767. udala se za svog nećaka Ivana VIII. grofa Draškovića koji je službovao u vojsci u Vojnoj krajini. Tako je često svoja pisma potpisivala s *prijateljica i teta Eleonora*. Naime, njezina najstarija sestra Suzana (1716./17.–1789.) udala se 1740. godine za Josipa Kazimira Draškovića (1716.–1765.) te su oni iste godine dobili sina za kojeg se udala Eleonora Felicita. U skladnom braku Eleonore Felicite i Ivana VIII. rodilo im se troje djece, sinovi Janko (1770.–1856.) i Juraj (1773.–1849.) te kćer Ana (umrla 1775.). Eleonora Felicita umrla je 24. siječnja 1776. godine. Josip Gianelli

u svom pismu upućenom njenom suprugu povodom njene smrti navodi sljedeće njezine osobine: *dobrotu, krepost, ljudskost*.

Pisma koja je Eleonora Felicita pisala i slala svom suprugu u Varaždin, Petrinju i Glinu napisana su na francuskom jeziku s pokojom rečenicom napisanom na njemačkom jeziku i obuhvaćaju razdoblje od 1767. do rujna 1770. godine. U njima se ona svom suprugu obraća s „Vi“, samo vrlo rijetko i sramežljivo s „ti“ nazivajući ga prijateljem i mužem. Iz pisama doznajemo o svakodnevnim brigama obitelji Drašković: problemi sa slugama (glazbenicima, kuharima), putovanjima, dugovima, čestim bolestima Eleonore Felicite (vrućica, glavobolja), sudskim sporovima. Tu je i zabrinutost koju mlada grofica opravdano osjeća povodom svog skorog poroda. Eleonora Felicita u pismima daje savjete svom suprugu, upozorava ga na rastrošnost i moguće neugodnosti. Uvijek iskazuje spremnost ispuniti njegove želje, no povremeno se ne slaže s njegovim mišljenjem te jasno iznosi svoj vlastiti stav. Njezin život se sastojao u neprestanim putovanjima između imanja Draškovića, vođenju kućanstva i brizi oko muževe udobnosti u Vojnoj krajini. Iz pisama se nazire ni po čemu izuzetna svakodnevnica puna neugodnih sitnica koje je Eleonora Felicita morala sama rješavati ili oko kojih traži savjet svog supruga, sestre i prijatelja. No, iz pisma se može iščitati i intimna povijest jedne nježne i obazrive žene koja pokušava ostati hrabra, snažna i optimistična u najtežim situacijama, žene koju rastrošuje suprugova neredovita korespondencija, žene koju povremeno muči ljubomora.

Ova knjiga kroz pisma mlade Eleonore Felicite grofice Drašković pruža uvid u život aristokratkinja

u drugoj polovici 18. stoljeća u sjevernoj Hrvatskoj. Knjiga obiluje ilustracijama koje dodatno dočaravaju vrijeme u kojem je grofica Drašković živjela. Život žene, kao što to i ova pisma pokazuju, još uvijek je bio orijentiran na brigu oko obitelji, doma i sreće supruga. Na žalost lišeni smo odgovora Ivana VIII. Draškovića svojoj supruzi iz kojih bismo mogli više zaključiti o njihovom međusobnom odnosu, ali i o njemu samome. Ovako se moramo osloniti samo na njezino viđenje događaja koje je često površno.

Knjiga »*Cher Epous...*« PISMA Eleonore Felicite grofice Drašković Ivanu VIII. grofu Draškoviću / BRIE-

FE Eleonore Felicitas Gräfin Draskovich an Johann VIII. Nepomuk Graf Draskovich koristan je doprinos istraživanju hrvatske povijesti, a prije svega povijesti položaja žena u Hrvatskoj, temi koja još uvijek nije dostatno i sustavno obrađena. Pohvalno je što je knjiga dvojezična, hrvatsko-njemačka, što proširuje krug potencijalnih čitatelja. Pregledna i bogato ilustrirana knjiga zainteresirat će svakog ljubitelja povijesti, ali i one koji radoznalo žele zaviriti u svakodnevni život jedne mlade žene.